

toată lumea iubește teatrul

■ Profira Sadoveanu

○ stare sufletească

Da, toată lumea iubește și va iubi întotdeauna Teatrul, pentru că această dragoste are la baza ei **curiozitatea**, ba chiar mai mult: **indiscreția**. Treci pe stradă, la inserat, pe lângă o casă cu luminile aprinse și cu stururile trase, pe care se mișcă, dînd din mîini, se împletesc, se despletesc niște umbre necunoscute și nu te poți împiedica să întrebi: „oare ce se petrece acolo, în casă, oare ce-și spun fantasmalele acelea vii?” Sau intri într-un parc și pașii te duc pe lângă o bancă, pe care un băiat și o fată stau înghesuiți unul într-altul, șopotind... și fără voie îți spui oare ce-și șoptesc acolo acești doi îndrăgostiți? Sint fericiți ori nenorociți? Trebuie să se despartă ori au să se căsătorească în curînd? Același sentiment, aceeași emoție o avem și cînd ne-am așezat pe scaunul nostru, în sala de spectacol, cu ochii ațintiți asupra cortinei lăsate, în dosul căreia actori, cabinieri, coafori, machiori, lucrători, mașiniști și regizori se zbat, forfotesc, pregătînd tragedia, drama, comedia ori farsa ce se va desfășura în fața noastră.

Dar, veți spune dumneavoastră, nu-i același lucru și cu cinematograful sau cu minicinetograful: televizorul? Nu, voi răspunde eu, nu-i deloc același lucru, pentru că pe scena de teatru se mișcă și vorbesc oameni vii, pe cîtă vreme pe ecran privim ceva **mort**, de mult consumat, ceva care-a fost turnat uneori cu douăzeci—treizeci de ani înainte (ori chiar mai mult) și unde vedem, de pildă pe Gary Cooper ori pe Cary Grant zîbindu-ne și privind-ne din pîcla vremilor, cînd noi știm că ei de multă vreme nu mai sînt pe lume! Pe cîtă vreme pe scenă, actorii sînt vii, sînt oameni ca și noi, care pot fi bolnavi, pot avea necazuri — o mamă suferîndă, un copil care i-a murit de curînd — și care **trebuie** să joace vrînd-nevrînd și să spună un text de obicei bine pus la punct și învățat pe de rost. Și ne e teamă parcă întruna să nu cumva să se încurce vreunul și să uite replica ori să nu se împiedice și chiar să cadă sau

să innebunească așa, netam-nesam — ca eroul Kean din drama lui Alexandre Dumas-tatăl — și, întorcînd spatele scenei, să înceapă a vorbi și a vocifera cu publicul. Și-apoi, ca orice om viu, actorul de teatru nu e întotdeauna la fel de bine dispus. Spui: „Vai, în astă seară, lordache s-a întrecut pe sine în Hamlet!” Ori: „Dem Rădulescu 'a fost o bomboană în spectacolul de azi!” De multe ori, sala se cutremură de aplauze și, la aceeași piesă, alteori abia de se aud cîteva plescăituri, așa, de politete pareă...

Apoi, în afară de asta, la teatru ne ducem ca la un ceremonial. Ne coafăm, ne dichisim, ba luăm ș-un taxi din colțul străzii, ca să ajungem mai iule și să nu ne șifonăm prin tramvaie și autobuze. Și-acolo, în teatrul luminat a **giorno**, fie în stal, fie în eleganta cămăruță a lojei, pe culoare ori în foaier, ne înfilnim cu diferite cunoștințe, cu care schimbăm impresii asupra piesei și-a actorilor. Pe cînd la cinematograful ne adăpostim de multe ori de ploaie, ori de viscolul de-afară și, intrînd în întunericul sălii, stăm încotoșmănați, cu cizmele ori cu șoșonii în picioare, pe scaunul nostru care nu aracori se nimereste în dosul unei doamne impozante, în cap c-o pălărie mare ori o căciulă mițoasă, ori al unei perechi de îndrăgostiți ce se-apleacă întruna unul spre altul, șușotînd sau chiar sărutîndu-se. Ca să nu mai vorbim de micul ecran de-acasă, în fața căruia ne așezăm fără rușine cu tava de tartine și ceașca de ceai, într-un costum sumar, spectacolul de la care ne poate deranja telefonul ori careva de-ai casei, care vine să ne spună ori să ne ceară ceva. Dar cu televizorul se merge și mai departe în comoditate: îl tragem lângă pat, ca să stăm tolăniți pe divan ori chiar privim filmul sau piesa respectivă culcați în așternut, dezbrăcați de orice ceremonie și atît de relaxați, încît se poate întîmpla să și admirim — mai cu seamă dacă ceea ce se proiectează pe ecran nu-i destul sau chiar deloc interesant.

Teatrul — o stare sufletească, nu numai un spectacol.

toată lumea iubește teatrul